

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**

SO-III.431.17.2020

Olsztyn, 13 stycznia 2021 r.

**Pani
Ewa Jurkowska-Kawałko
Wójt Gminy Stare Juchy
Plac 500-lecia 4
19-330 Stare Juchy**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w trybie zdalnym w Urzędzie Gminy w Starych Juchach, Plac 500-lecia 4, 19-330 Stare Juchy, NIP 8481817640, REGON 790671159.

W okresie objętym kontrolą oraz w czasie prowadzenia kontroli funkcję kierownika jednostki kontrolowanej – Wójta Gminy Stare Juchy sprawowała Pani Ewa Jurkowska-Kawałko, która stanowisko to objęła 21 października 2018 r. (IV kadencja).

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- 1) Beata Mamińska-Pietrzak – starszy inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 34/2014 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.362.2020 z 16 listopada 2020 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- 2) Magdalena Michalczewska – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 69/2018 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.363.2020 z 16 listopada 2020 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Kontrolę rozpoczęto 25 listopada 2020 r., a zakończono 3 grudnia 2020 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod numerem 5/2020.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: realizacja przez Urząd Gminy w Starych Juchach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze dowodów osobistych i ewidencji ludności;
- okres objęty kontrolą: 1 października 2019 r. – 30 września 2020 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2020 r. poz. 332 ze zm.) i art. 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2019 r. poz. 1397 ze zm.).

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy Stare Juchy, ustanowionym zarządzeniem Nr 109.2018 Wójta Gminy Stare Juchy z dnia 31 grudnia 2018 r., zadania związane z wydawaniem i unieważnianiem dowodów osobistych należą do zakresu działania Urzędu Stanu Cywilnego (dalej jako USC). Bezpośredni nadzór nad tą komórką organizacyjną sprawuje Wójt Gminy. Na stanowisku Kierownika USC zatrudniona jest Pani Edyta Malinowska, która w USC pracuje do 1 września 2011 r. Pracownik wykonuje wszystkie zadania związane z rejestracją stanu cywilnego oraz zmianą imion i nazwisk, a ponadto zadania związane z wydawaniem i unieważnianiem dowodów osobistych, a także prowadzenie serwisu internetowego, strony podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej – aktualizacja i zmiany. Sprawy ewidencji ludności realizuje inspektor ds. ewidencji ludności, oświaty i wyborów Pan Krystian Krawczuk (EL, SW, WYB), zatrudniony na stanowisku od 3 sierpnia 2011 r. Pan Krystian Krawczuk pełni również funkcję Zastępcy Kierownika USC oraz w 5/10 etatu funkcję Sekretarza Gminy.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

I. Realizacja zadań w zakresie dowodów osobistych

1. Wydawanie dowodów osobistych

Badaniem objęto 24 z 147 spraw wydania dowodu osobistego, co stanowiło 16,33% wszystkich spraw w tym zakresie. W badanej próbie ustalono następujące przyczyny złożenia wniosków:

- upływ terminu ważności – 10 przypadków,
- pierwszy dowód – 2 przypadki,
- utrata dowodu – 5 przypadków,
- uszkodzenie dowodu – 3 przypadki,
- zmiana danych zawartych w dowodzie – 3 przypadki,
- zmiana wizerunku twarzy – 1 przypadek.

Ustalono, że zbadane wnioski zostały złożone i zrealizowane zgodnie z przepisami ustawy o dowodach osobistych i rozporządzeń. Pracownik Urzędu Gminy Stare Juchy zamieszczał na wniosku stosowną adnotację o sposobie ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o dowód osobisty. Z adnotacji wynika, że tożsamość ustalał na podstawie dowodu osobistego lub paszportu, a w przypadku jego braku – na podstawie danych zawartych w rejestrze PESEL i RDO. Za osoby małoletnie wniosek składał i podpisywał jeden z rodziców. Na wniosku pracownik zamieszczał stosowną adnotację o danych rodzica składającego wniosek w imieniu dziecka.

Dowody osobiste pracownik kontrolowanej jednostki wydawał wnioskodawcom wyłącznie za pokwitowaniem na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w przepisach rozporządzenia. Osoba odbierająca dowód (ew. także kopertę PUK) składała czytelny podpis na formularzu odbioru. Za małoletnich dowód odbierał rodzic, który złożył wniosek, ewentualnie sam małoletni, jeżeli ukończył 13 r.ż. W tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości czy uchybień.

Badanie kontrolne w powyższym zakresie wykazało jednak nieprawidłowość w sprawie o numerze 2805052/2019/7890698/01 – niepoprawnie zarejestrowano w Rejestrze Dowodów Osobistych (RDO) przyczynę ubiegania się o wydanie dowodu osobistego („Upływ terminu ważności dowodu”), ponieważ dotychczasowy dowód osobisty został unieważniony z powodu „Zmiany wizerunku twarzy” i taka też powinna być przyczyna wydania nowego dokumentu tożsamości. Jak wynika z udzielonych wyjaśnień, powyższe spowodowane było nagromadzeniem

się obowiązków pracownika przyjmującego wniosek o wydanie dowodu osobistego w zastępstwie oraz przeoczeniem weryfikacji powodu ubiegania się o wydanie dowodu osobistego. Osobą odpowiedzialną jest pracownik przyjmujący wniosek, który powinien dokonać weryfikacji prawidłowości danych zawartych we wniosku i w razie potrzeby skorygować te dane wprowadzając do RDO prawidłową informację. Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą rozbieżnością danych w rejestrze w zakresie przyczyny unieważnienia dotychczasowego dowodu i wydania nowego dokumentu tożsamości.

Ponadto z ustaleń kontroli wynika, że dowody nieodebrane w ciągu 6 miesięcy od daty ich wystawienia są przechowywane w kopertach dowodowych wnioskodawców. Koperty dowodowe oraz spersonalizowane dowody oczekujące na odbiór przechowywane są w odpowiednich warunkach, uniemożliwiających dostęp do nich osób nieuprawnionych, ich zabranie, zniszczenie lub uszkodzenie.

2. Unieważnianie dowodów osobistych

Badaniu poddano 22 przypadki unieważnień dowodów osobistych (10 z powodu upływu terminu ważności dowodu, 5 z powodu utraty dowodu, 3 z powodu uszkodzenia dowodu, 3 z powodu zmiany danych zawartych w dowodzie oraz 1 z powodu zmiany wizerunku). Ustalono, że we wszystkich przypadkach w RDO prawidłowo zarejestrowano daty i przyczyny unieważnień dowodów osobistych. Ponadto w przypadku utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego podstawą unieważnienia było każdorazowo pisemne zgłoszenie utraty lub uszkodzenia dokonane na formularzu przez posiadacza dokumentu.

3. Udostępnianie danych z RDO i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi

Badaniem objęto akta wszystkich 2 spraw wszczętych w okresie objętym kontrolą (teczka DO.5345 – sprawa z 2019 r. nr 4, z 2020 r. nr 3). Oba wnioski dotyczyły udostępnienia danych jednostkowych z RDO. Ustalono, że w zbadanych sprawach wnioski były uzasadnione i zostały złożone przez podmioty realizujące zadania publiczne (polskiego konsula). Zbadane sprawy zostały załatwione terminowo (najpóźniej w 2 dniu licząc od dnia wpływu wniosku do organu). Dane udostępniono wyłącznie w żądanym zakresie. Stwierdzono, iż w obu przypadkach wnioski złożono w formie dokumentu elektronicznego przez ePUAP oraz że odpowiedzi zostały doręczone tą samą drogą.

II. Realizacja zadań w zakresie ewidencji ludności

1. Rejestracja miejsca pobytu obywateli polskich i cudzoziemców

W kontrolowanym okresie w Urzędzie Gminy Stare Juchy złożono 149 zgłoszeń meldunkowych (w tym 81 zgłoszeń pobytu stałego, 36 zgłoszeń pobytu czasowego, 31 zgłoszeń wymeldowania z pobytu stałego, 1 zgłoszenia wymeldowania z pobytu czasowego). Badaniu poddano 25 wybranych zgłoszeń (16,77% wszystkich spraw), w tym 12 zgłoszeń pobytu stałego, 7 zgłoszeń pobytu czasowego, 5 zgłoszeń wymeldowania z pobytu stałego oraz 1 zgłoszenie wymeldowania z pobytu czasowego.

Ustalono, że wszystkie zbadane zgłoszenia złożono w formie pisemnej, na obowiązujących formularzach, które zostały podpisane przez osoby uprawnione. Dane adresowe wynikające ze zgłoszeń zostały poprawnie zarejestrowane w rejestrze PESEL.

2. Udostępnianie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL

Badaniem objęto 16 z 56 spraw w zakresie udostępniania danych z rejestru mieszkańców

(RM) i rejestru PESEL (teczka EL.5345.1. – „Udostępnianie danych jednostkowych i wydawanie zaświadczeń z rejestru mieszkańców” – sprawy z 2019 r. nr 27, 29, 32 oraz z 2020 r. nr 1, 6, 21, 24, 26, 30, 31, 38, 39, 42, 46, 49 i 50), czyli 28,57% wszystkich spraw.

Dokonane ustalenia wskazują, że we wszystkich zbadanych sprawach wnioski zostały złożone przez podmioty realizujące zadania publiczne (prokurator, komornicy sądowi, gminne ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy społecznej), na prawidłowo wypełnionym formularzu urzędowym, po wykazaniu przesłanki udostępnienia danych wynikającej z art. 46 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności.

Dane udostępniono wyłącznie w żądanym zakresie, bez zbędnej zwłoki (najpóźniej w 5 dniu licząc od dnia wpływu wniosku do organu gminy).

W powyższym zakresie nie stwierdzono żadnych uchybień czy nieprawidłowości.

3. Postępowania administracyjne w sprawach meldunkowych

W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Stare Juchy wszczął i zakończył 6 postępowań administracyjnych w sprawach obowiązku meldunkowego. Analizie poddano akta 3 wybranych postępowań (w tym dwóch zakończonych decyzją o wymeldowaniu i jednego zakozonego umorzeniem postępowania) o numerach: EL.5343.5.5.2019, EL.5343.5.1.2020 i EL.5343.5.3.2020.

Ustalono, że wszystkie zbadane postępowania dotyczyły wymeldowania (art. 35 ustawy o ewidencji ludności). Sprawy EL.5343.5.1.2020 i EL.5343.5.3.2020 zostały wszczęte na wniosek właściciela lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu, natomiast w sprawie EL.5343.5.5.2019 postępowanie wyjaśniające zostało zainicjowane informacją prokuratora. Postępowania zostały przeprowadzone zgodnie z przepisami k.p.a. We wszystkich sprawach organ zawiadomił strony o wszczęciu postępowania, prawidłowo informując o dacie wszczęcia, pouczając o treści istotnych przepisów prawa, w tym art. 41 k.p.a. Organ doręczał pisma stronom i innym uczestnikom za pokwitowaniem przez operatora pocztowego.

Wezwania zawierały elementy wymagane art. 54 k.p.a. Z czynności dowodowych pracownik organu sporządził protokoły zawierające obligatoryjne elementy przewidziane w art. 68-69 k.p.a. O terminach i miejscach czynności dowodowych w postaci przesłuchania świadków, stron i oględzin lokalu organ zawiadomił strony zgodnie z art. 79 § 1 k.p.a., jednocześnie pouczając o prawie czynnego udziału w czynności (art. 79 § 2 k.p.a.). Przed wydaniem decyzji organ umożliwił stronom wypowiedzenie się co do wszystkich zebranych dowodów i zgłoszonych żądań (art. 10 § 1 k.p.a.).

W sprawach nr EL.5343.5.5.2019 i EL.5343.5.3.2020 zakończonych wydaniem decyzji o wymeldowaniu zgromadzony materiał dowodowy spełniał wymogi art. 7 i 77 § 1 k.p.a. i był wystarczający do podjęcia prawidłowego rozstrzygnięcia co do istoty sprawy. W sprawie EL.5343.5.1.2020 zakończonej decyzją o umorzeniu postępowania organ udokumentował zaistnienie przesłanki umorzenia (podstawą umorzenia było dopełnienie obowiązku wymeldowania się osoby – art. 105 § 1 k.p.a.).

W wydanych decyzjach prawidłowo powołano podstawę rozstrzygnięcia, tj. art. 35 ustawy o ewidencji ludności albo art. 105 § 1 lub § 2 k.p.a. Decyzje zawierają wszystkie elementy obligatoryjne wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. Zostały podpisane przez Wójta Gminy.

W zakresie terminowości załatwiania spraw ustalono, że organ przestrzegał terminów przewidzianych w art. 35 k.p.a., a w przypadku niemożności załatwienia sprawy w tych terminach zawiadamiał strony na podstawie art. 36 § 1 wskazując przyczyny zwłoki, podając

nowy termin załatwienia sprawy i pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. W aktach założono i zaktualizowano metryki spraw.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny, wnoszę o:

Zapewnienie każdorazowo dokładnej weryfikacji poprawności danych rejestrowanych w RDO w zakresie przyczyny wydania dowodu osobistego.

Proszę Panią Wójt o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonej nieprawidłowości oraz poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zalecenia, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki